FLORA.

67. Jahrgang.

No. 35. Regensburg, 11. Dezember 1884.

Inhalt. Dr. J. Müller (Müll. Arg.): Revisio Lichenum Eschweilerianorum. — Litteratur.

Revisio Lichenum Eschweilerianorum,

i. e. Lichenum a cell. Martio, Sellow, Freireiss, Principe Neovidensi et Raddi lectorum et a cl. Fr. Eschweiler in Martii Flora Brasiliensi, vol. 1., parte priore (in 8°) anno 1833 expositorum, e novo studio speciminum originalium in herbario Reg. Monacensi asservatorum,

Series I.

auctore

Dr. J. Müller (Müll. Arg.).

1. ***Verrucaria punctiformis*** Eschw. in Martii Flor. Bras. p. 123 sequentibus composita est.

a. ***Anthracothecium Canellae albae*** Müll. Arg. Lich. Afric. occ. p. 45 (s. *Pyrenula Canellae albae* Fée Ess. Suppl. p. 157, s. *Verrucaria Canellae albae* Nyl. Pyren. p. 51.

b. ***Pyrenula velata*** Müll. Arg., thallus olivaceo-fuscus, tenuissimus, margine nigro-limitatus; apothecia $^1/_2$ mm. lata, nano-hemisphaerica, sessilia v. basi leviter immersa, ambitu orbicularia, dense sparsa, velo epidermoidali tecta, caeterum nigra; perithecium dimidiatum, lateraliter basi non alato-productum; nucleus basi truncatus et planus, cortici insertus; asci

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0667-5

ejus conformitas cum *V. vitrea* mihi nimis dubia remanet. Sit ergo ***Pyrenula vitrea*** Müll. Arg., sequentibus characteribus distincta: Thallus hypophloeodes, latissime expansus, nigro-limitatus, cum epidermide argillaceo- v. fulvescenti- v. fusces-centi-albidus, laevigatus et continuus; apothecia copiosa, $^1/_3$ mm. lata, primum omnino immersa et tecta, demum pro $^2/_3$ altitudinis emergentia et vertice v. demum superne latiuscule nudata et nigra, nitidula, rotundato-obtusa v. demum obsolete et minutissime umbilicata; perithecium globosum, integre nigrum, basi valde attenuatum; nucleus albidus; paraphyses capillares, densissimae, connexae et cohaerentes; sporae in ascis octonae, subuniseriales, 30—35 μ longae, 13—15 μ latae, oblongo-ellipsoideae, utrinque obtuse angustatae, 4-loculares, loculi intermedii oblongi, terminales globosi et multoties minores. — Loculi terminales sporarum a cl. Eschw. et ipso Krplh. praetervisi fuerunt. — Prope *Pyrenulam subductam*, sc. *Verrucariam subductam* Nyl. Prodr. Nov. Gran. p. 116 et *Pyrenulam punctellam* et *P. nitidam* locanda est. Caeterum eadem est ac *Verrucaria approximans* Krplh. Lich. Glaz. p. 81, ubi e sporis non satis evolutis ut videtur pro parte infeliciter descripta. — In meo specimine Glazioviano n. 3463 omnia cum planta Eschweileriana quadrant; sporas vidi 20—30 μ longas, 8—13 μ latas, 4-loculares, nec 2-loculares. — Quod dein a cl. Krplh. in Lich. Glaz. pro *Verrucaria punctella* enumeratur (l. c. p. 78, n. 313), e citato specimine Glaz. n. 3462, a planta Nylanderi differt et nihil est nisi eadem ipsissima *Pyrenula vitrea* bene evoluta. — Prope Bahiam: Martius, et prope Rio de Janeiro: Glaziou n. 3462 et 3463 (haec junior).

13. ***Verrucaria globifera*** Eschw. Bras. p. 131, species distincta, sit ***Anthracothecium globiferum*** Müll. Arg., thallus hypophloeodes, cum epidermide maculam obscurius v. pallidius fuscam formans, tenuis, laevis, continuus, margine nigro-zonatus; apothecia circ. 1 mm. lata v. demum paullo majora, circiter semiimmersa, praeter partem superiorem demum latiuscule emergentem et denudatam thallodice corticata, superne conico-hemisphaerica, demum superne nitidula, nunc rotundato-obtusa, nunc obsolete umbilicata; perithecium globosum, basi completum et undique subaequicrassum; sporae in ascis geminae, superpositae, 120—150 μ longae, 30—40 μ latae, utrinque obtusae, demum crebre parenchymatice divisae et rufo-fuscae. — Proximum est ceylonico *Anthracothecio epapillato*,

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0668-1

a quo thalli colore et forma perithecii differt. — Corticola prope Para.

14. ***Verrucaria cerina*** Eschw. Bras. p. 133; Nyl. in Prodr. Nov. Gran. erronee sub *Pyrenula cerina* Eschw., quae non existit, nunc erit ***Pyrenula cerina:*** thallus cerino-aurantiacus, lineis hypothallinis nigricantibus geographice plus minusve peragratus, laevis; apothecia $^1/_5$ mm. lata, globosa, omnino immersa et tecta v. demum paullo majora et vertice nudato-nigro perspicua, non emergentia; sporae in ascis irregulariter 2-seriales, fuscescentes, fere aequaliter 4-loculares, 20—24 μ longae et 9—11 μ latae. — Prope *Pyrenulam punctellam* et *Pyrenulam cryptostoma*, sc. *Verrucariam cryptostoma* Nyl. locanda, at colore thalli, apotheciis minoribus omnino immersis et sporis majoribus differt. — Prope Bahiam corticola.

15. ***Verrucaria aenea*** Eschw. in Mart. Icon. sel. t. 8. fig. III (1828) et Bras. p. 133, eadem est ac *Verrucaria heterochroa* Montg. Cent. 3. n. 87 (1842), Nyl. Pyren. p. 52. Nomen Eschweilerianum nonnisi statui vetustate corrupto convenit et dein accipi nequit. Thallus normalis est ochraceo-rufescens v. ochraceus, qualis etiam pro parte in ipsissimo specim. Martiano occurrit. Planta caeterum est ***Trypethelium Kunzei*** Fée Monogr. Tryp. p. 36 t. 15, fig. 3, proximum *Trypethelio catervario* et *Tr. ochroleuco.* Verrucae 1—3-ostiolatae, subinde varie confluentes et multiplices. Sporae circ. 25 μ longae et 8—9 μ latae, ut in affinibus quadriloculares, quoad structuram ut in *Pyrenulis* sed hyalinae. — Corticola prope Bahiam.

16. ***Verrucaria subaperta?*** v. ***flavo-fusca*** Eschw. Bras. p. 134, eadem est ac *Verrucaria catervaria* Fée Ess. p. 90; Nyl. Pyren. p. 52, quae ob dispositionem irregulariter determinatam apotheciorum a cl. Tuck. Gen. p. 260 recte ad genus *Trypethelium* relata fuit sub *Trypethelio catervario.* Verrucae valde depressae et irregulares, depauperatae, sub epidermide prorepentes; apothecia haud raro partim confluentia; sporas vidi 20—25 μ longas et 8—10 μ latas. — Corticola prope Para.

17. ***Verrucaria Tetracerae?*** v. ***crocea*** Eschw. Bras. p. 134 est omnino *Verrucaria heterochroa* Montg. Cent. 3. n. 87 (statu normali), Nyl. Pyren. p. 52, sc. *Trypethelium Kunzei* Fée. Structura apotheciorum nec non forma et magnitudo sporarum bene conveniunt. — Corticola in Brasilia meridionali: Freireiss.

18. ***Verrucaria ochroleuca*** Eschw. in Mart. Icon.

Universitätsbibliothek Regensburg urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0669-9

sel. t. 8. fig. IV (1828) et Bras. p. 135, est *Trypethelium ochroleucum* Nyl. in Flora 1869 p. 126, Krplh. Lich. Glaz. p. 85, et *Trypethelium pallescens* Fée Monogr. Tryp. p. 31 t. 13 fig. 3 (1831); Nyl. Pyren. p. 74. Sporae hyalinae, octonae, irregulariter 2-seriales, 20—28 μ longae et 7—9 μ latae. — Caytété prope Bahiam (et frequentius prope Rio de Janeiro.)

19. ***Verrucaria aspistea*** Eschw. Bras. p. 138, non Ach., s. *Limboria circumscissá* Eschw. in Mart. Icon. sel. crypt. t. 10. fig. IV (exclus. fig. 2. a et 3) est absolute eadem ac *Leiogramma lobatum* Eschw. ejusdem operis Lich. Bras. p. 100, ubi planta rectius exposita est (fide specim. orig. utriusque in hb. Monac.) —

Hanc incaute cl. Nylander (Enum. gén. p. 134) ad *Lecanactidem patellulam* (Fée) Nyl. retulit, quae perithecio basi completo crasse nigro et sporarum loculis numerosioribus nec non ambitu lirellarum plus minusve oblongato nec regulariter orbiculari (aut orbiculari-anguloso) valde differt.

Descriptio et icon sporarum apud Eschweiler eximie falsae sunt et evidenter ex eo ortae sunt, quod in specimine orig. sporae saepissime vetustate valde contractae, plicato-corrugatae et irregulares occurrunt, e quibus vera structura vix erui potest. Sporae normales tamen ex iisdem specim. orig. sunt fuscae, 33—40 μ longae, 9—11 μ latae, lenticellari-7—9-loculares, nec biloculares ut descripsit cl. Eschweiler. — Perithecium basi nullum; lamina hyalina, apice in epithecium incrassatum abiens, hoc diu epidermide tectum et demum stellatim aut irregulariter cum epidermide grisea decedens.

Est nunc ***Phaeographis lobata*** Müll. Arg. L. B. n. 459, affinis *Ph. punctiformi* (Eschw.) et *Ph. pezizoideae* (Ach.) et satis late distributa est, habeo enim e Rio de Janeiro: Glaziou n. 5468, 5476 (a cl. Krplh. pro *Graphide patellula* determinata), e regione Bahiensi, e Guyana gallica: Leprieur n. 562, e Cuba: H. Mann n. 649, et C. Wright n. 159 (pulchre), e Guadeloupe: Husnot n. 484, et ex insula Java.

Obs. E falsis descriptione et icone Eschweilerianis et ex ipsa diagnosi ejusdem (mutatis mutandis et ampliandis), et ex alia specie aliena guyanensi sporis 2-locularibus praedita, cl. Montagne dein in sua Cent. III. n. 81 (in Ann. Sc. nat. 1842 p. 56) novam composuit *Verrucariam (Pyrenulam) Eschweileri*, quae iterum omnino diversa est et ubi synonyma Eschweileriana omnia excludenda sunt.

Cl. Nylander dein insuper plantam Eschweilerianum in Lich. Husnot. p. 20 sub falso nomine *Graphidis punctiformis* (Eschw.) enumeravit et descripsit (fide specim. Husn. n. 484 in meo hb.)

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0670-9

In alio specimine dein prope Bahiam lecto vera et delineata *Limboria circumscissa* Eschw. non adest, sed *Pyrenula xyloides*, apotheciis supra basin saepe circumscisso-ruptis intus vulgo corrupto-albidis (sporas tamen inveni) praedita superest quae hoc stadio similitudinem quandam offert cum laudata *Limboria*. Ibidem praeter Lichenes nonnullos crustaceos gymnocarpicos insuper sequentes 3 immixtae occurrunt, quae in opere Eschweil. non tractatae sunt.

a. ***Microthelia thelena,*** s. *Verrucaria thelena* Ach. Syn. p. 92. Specimina juvenilia, manca et sporis raro praedita fere omnibus hyalinis juvenilibus vix ultra 20 μ longis et inaequaliter 2-locularibus; apothecia caeterum late pyramidali-conica, circumcirca deplanata speciem trahunt.

b. ***Anthracothecium denudatum*** Müll. Arg. Lich. Afric. occ. n. 52, s. *Verrucaria denudata* Nyl. Pyren. p. 49.

c. ***Arthopyrenia Cinchonae*** (Ach.) Müll. Arg. L. B. n. 615.

20. ***Verrucaria? constellata*** Eschw. Bras. p. 139, (exclus. synon) non ad *Pyrenocarpeas* pertinet, sit: ***Urceolaria constellata*** Müll. Arg.; thallus instrato-crustaceus, tenuis, ob quisqualia subjacentia inaequalis et sub lente minute verruculosus, caeterum laevis et continuus, cinereo-albidus, intus concolor; gonidia vulgaria, globosa, diametro 9—12 μ aequantia; apothecia $1^1/_2$—$2^1/_4$ mm. lata, innato-sessilia, i. e. paullo emergentia, planiuscula, margo thallodes subnanus et laevis, mox ab interiore proprio crenato et hinc inde substellatim laciniato superatus; discus niger, obsolete caesio-pruinosus; epithecium olivaceo-fuscum, hypothecium inferne atro-fuscum et strato supero hyalino vix multo crassius; lamina fuscidulo-hyalina; asci 8-spori; sporae 18—23 μ longae et 8—10 μ latae, transversim 4—5-septatae, loculi non terminales longitrorsum semel v. bis divisi. — Species margine proprio lacero praesertim a congeneribus differt, caeterum *U. cinereo-caesiam* Ach. et *U. chloroleucam* Tuck. fere refert. — Terricola ad flumen Amazonum.

21. ***Pyrenastrum sulphureum*** Eschw. in Mart. Icon. sel. t. 8. fig. VII. et Bras. p. 144, est ***Astrothelium sulphureum*** Nyl. in Prodr. Nov. Gran. p. 129. — Ad flumen Amazonum.

22. ***Pyrenastrum album*** v. ***verrucarioides*** Eschw. Bras. p. 147 est species distincta: ***Arthopyrenia***

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0671-5

(s. ***Polymeridium***) ***tumida*** Müll. Arg.; thallus argillaceo-albidus, latissime effusus, continuus, aequalis, circa apothecia autem tumido-incrassatus et totidem verrucas nano-hemisphaericas, basi sensim in thallum abeuntes formans, laevigatus et opacus; apothecia immersa, thallum solo vertice nigro demum perforato superantia, globosa, integre nigra, basi autem multo tenuiora, demum superne magis denudata, parte demum nuda $^1/_5$ mm. lata, caeterum diametro circ. $^1/_3$ mm. aequantia; nucleus hyalinus; paraphyses capillares, gelatinosae, clathratim connexae; asci 8-spori, cylindrico-obovoidei; sporae (hyalinae) 26—32 μ longae, $8^1/_2$—10 μ latae, elongato-obovoideae, 4-loculares. — Inter *A. catapastam* et *A. albidam* locanda; emergentiae thallinae multo minus elatae quam in priore, sed bene tamen distinctae, non deficientes ut in posteriore; sporae dein quam in utraque multo majores sunt. — Corticola prope Bahiam.

23. ***Pyrenastrum cinnamomeum*** Eschw. in Mart. Icon. sel. t. 9. fig. I, et Bras. p. 149, nunc ***Astrothelium cinnamomeum*** Müll. Arg., thallo cinnamomeo v. subinde cupreo-cinnamomeo (interdum expallente) et verrucis emersis parvulis 1 mm. latis non raro geminatim v. ternatim confluentibus depressulis late pyramidali-conicis intus nigris et sporis circ. 24—27 μ longis et 8—11 μ latis 4-locularibus (hyalinis) distinctum, a cl. Nyland. Pyr. p. 80 erronee cum „saturate roseo" *Astrothelio conico* Eschw. Bras. p. 163 conjunctum. — Hic etiam pertinent specimina Leprieuriana guyanensia ol. a cl. Montgn. sub *Astrothelio conico* amicis missa et in sua Cryptogamia guyanensi sub n. 225 (habeo Lepr. n. 53 et n. 182) enumerata, et similiter *Astrothelium conicum* Krplh. Lich. Becc. p. 58, ubi sporarum magnitudo recte enunciatur. — Quod autem cl. Nyland. sub *Astrothelio conico* in Pyren. p. 80 descripsit, e sporis subduplo longioribus et duplo et ultra latioribus certe specifice diversum est, et etiam colore thalli a primitivo *A. conico* Eschw. discrepat. — *A. cinnamomeum* Eschw. corticolum crescit ad Caytété prope Bahiam.

Obs. In praecedentibus speciminibus ad Caytété lectis occurrit *Pyrenulae* species quae a cl. Eschw. l. c. pro *Sphaeria* habita fuit, sed thallus offert gonidia irregulariter chroolepoidea et microgonidia. Sit ***Pyrenula brachysperma*** Müll. Arg.; thallus obscure cinereus, tenuis, leproso-membranaceus, subcontinuus, margine obsolete nigro-zonatus, demum subevanescens; apothecia $^1/_7$—$^1/_5$ mm. lata, dense conferta saepeque

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0672-1

partim connata, globosa, integre nigra, primum superne tantum emersa, demum majore parte libera, opaca, subrugulosorudia; paraphyses parum evolutae; asci 8-spori, lineares; sporae 9—12 μ tantum longae et 6—7 μ latae, ambitu globoso-ellipsoideae, utrinque rotundato-obtusissimae, e hyalino fuscescentes, subgloboso-biloculares. — Species peculiaris, prope *P. copromyam* Mass. et *P. aggregatam* Fée locanda, a congeneribus sporis tantum 2-*locularibus valde distincta*. — *Corticola* ad Caytété prope Bahiam: *Martius*.

24. ***Astrothelium varium*** *Eschw. Bras. p. 161 est* ***Trypethelium Sprengelii*** *(Ach. Lich. Univ. p. 306?)* Fée Ess. p. 65. t. 19. fig. 1; *Nyl. Pyr. p. 76, species in regionibus tropicis vulgaris.* — Descriptio Achariana verrucam intus rufo-ferrugineam offert quam in planta vulgari semper intus flavam vidi, qualem etiam depinxit Fée l. c. — In hac forma normali, etiam vetusta, verrucae rigidulo-corticatae remanent.

A. varium v. ***citrinum*** Eschw. l. c. sit ***Trypethelium Sprengelii*** v. ***citrinum;*** sc. verrucis demum decorticatis totisque plus minusve intense flavis. — Reliqua conveniunt. — Late distributum habeo: ad Rio Magdalena in Nova Granata (Lindig n. 26), in Ceylonia (Nieter, Thwait.), in China ad Wampoam (Rabenh. f.)

25. ***Trypethelium hemisphaericum*** Eschw. Bras. p. 155, s. ***Ophthalmidium hemisphaericum*** Eschw. Syst. p. 26. t. 23 (ubi apothecia duo connata) nunc est ***Porina*** (s. ***Euporina***) ***hemisphaerica*** Müll. Arg.; thallus rufo- v. cupreo-fuscus, tenuis, linea nigra limitatus, continuus, laevigatus, opacus; apothecia $^3/_{10}$ mm. lata, hemisphaerica, mastoidea, usque ad apicem v. alte thallino-vestita, apice fusco nitido nuda, parte vestita thallo laetiora, saltem inferne, flavescenti-fusca, laevia, regularia, subinde geminatim connata; sporae in ascis octonae, 35—45 μ longae, 7—9 μ latae, cum halone amplo 10—14 μ latae, 6—8-loculares, fusiformes, utrinque acuminatae. — A proxima *Porina nucula* differt thalli et apotheciorum colore omnino alio. Systema gonidiale fere ut in sect. *Phylloporina*, gonidia irregulariter et subintricatim flabellato-connexa. Sporae cum iis *P. nuculae* Ach. conveniunt et affinitas hic nec ad genus *Trypethelium* spectat. — Corticola ad Para.

Obs. Inter specimina paraensia aliarum *Pyrenocarpearum* in hb. Monac. insuper occurrit stirps pulchre distincta a cl.

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0673-7

Eschw. l. c. neglecta et a cl. Nyland. in Flora 1865 p. 429 sub nomine nudo, sc. nunquam characteribus stabilito *Melanothecae brasiliensis* citata, quae generi *Tomaselliae* adscribenda est. Sit ***Tomasellia brasiliensis*** Müll. Arg.; thallus hypophloeodes, late expansus, margine fusco cinctus, cum epidermide laevis, albido-pallidus; apothecia 2—8 in stromata spuria $1^1/_2$—$2^1/_2$ mm. lata ambitu obtuse anguloso-lobata convexa gibboso-inaequalia et opaco-nigra demum nitidula et minutissime pluriostiolata connata et hinc inde simul et solitaria, connata tota altitudine arcte confluentia; perithecia integra, basi plus minusve tenuiora; nuclei globosi, albi; paraphyses capillares, laxe connexae; sporae in ascis octonae, hyalinae, 2-loculares, 22—28 μ longae, 7—10 μ latae, elongato-obovoideae, utrinque obtusae, loculi subdistracti, demum ad latera subrepandi. — Prope Para corticola.

26. ***Pertusaria communis*** Eschw. Bras. p. 116, excl. syn., est ***Pertusaria leioplacoides* v. *tetraspora*** Müll. Arg. L. B. 739. Verrucae alte hemisphaericae, apice paullo depresso-concavae et ibdem approximatim nigro-2—5-ostiolatae; sporae 90—105 μ longae et 34—38 μ latae, demum intus validiuscule transversim costulatae. — Corticola ad Rio dos Contas: Martius.

27. ***Pertusaria communis* v. *lutescens*** Eschw. Bras. p. 118 est ***Pertusaria lutescens*** Krplh. Südsee Ins. p. 11: thallus distincte lutescens, evolutus minute rugulosoinaequalis; verrucae $^3/_5$—$^4/_5$ mm. latae (rarius simul et duplices), depresso-hemisphaericae, basi non constrictae, sublaeves, vertice paullo truncato-obtuso confertim 1—4-ostiolatae; ostiola minute punctiformia, pallida et fusca, superficiem verrucarum non superantia, demum subconfluentia; sporae in ascis regulariter duae, superpositae, 80—130 μ longae, intus flavae; endosporium laxe transversim reticulato-costulatum. — Corticola prope Bahiam, et in insula Socotra: Dr. Schweinf., in Australia orientali prope Rochhampton: Thozet, et (ex Krplh. l. c.) in insula Viti.

Obs. Speciminibus bahiensibus admixta est ***Blastenia erythrantha,*** s. *Lecanora erythrantha* Tuck. Obs. p. 402 et Nyl. in Prodr. Nov. Gran. p. 28, ex determinatione et inscriptione ipsius Nyl. ad specim. bahiens. illi olim e manu Krplh. missum.

(Continuabitur.)

Universitätsbibliothek Regensburg
urn:nbn:de:bvb:355-ubr03549-0674-3

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung

Jahr/Year: 1884

Band/Volume: 67

Autor(en)/Author(s): Müller J.

Artikel/Article: Revisio Lichenum Eschweilerianorum 665-672